

ver gevorderd was, onuitvoerbaar bleek. Na de April-Meistakingen werd binnen het *Reichskommissariat* herhaaldelijk overleg gepleegd, welk plan men tenslotte aan de Nederlandse autoriteiten zou opleggen. Vooral Rauter drong daar op aan. Keer op keer betoogde hij, schijnt het, dat er maar één methode bestond om een verdere groei van het aantal illegalen, d.w.z. van de illegaliteit, te voorkomen: men moest hun de distributiebescheiden ont-houden. Wij nemen aan dat Rauter hier met zijn gebruikelijke heftigheid op aandrong. Ging dat Seyss-Inquart ietwat irriteren? Het is alleszins denkbaar. Hoe dat zij, de *Reichskommissar* hakte na enige tijd de knoop door en bepaalde dat Rauter deze zaak dan maar onder *zijn* verantwoordelijkheid moest regelen en doorzetten. Die overdracht van bevoegdheden werd door Seyss-Inquart neergelegd in een notitie d.d. 31 juli '43 waarvan de vier *Generalkommissare* en von der Wense, chef van de *Hauptabteilung Ernährung und Landwirtschaft*, afschrift ontvingen.¹ 'Die Organisation und die Führung der mit der Verteilung der Lebensmittelmarken und des Bevölkerungsregisters zusammenhängenden Angelegenheiten hat', aldus Seyss-Inquart, 'heute nicht nur eine für das betreffende Lebens- und Fachgebiet massgebliche Bedeutung, sondern ist im Hinblick auf die bekannten Verhältnisse' (het falen van de jaarklassen-acties, de toename van het aantal onderduikers, de groei van de illegaliteit),

'besonders ausschlaggebend für die Aufrechterhaltung der Ordnung und Sicherheit im Lande. Aus diesem Grund beauftrage ich den Höheren SS- und Polizeiführer, SS-Obergruppenführer Rauter, eine Prüfung des augenblicklichen Sachverhaltes insbesondere in der Richtung einer zweckvollen Zusammenfassung dieser beiden Institutionen zur Herbeiführung einer entsprechenden Kontrolle der Bevölkerung vorzunehmen... Das Ergebnis dieser Prüfung soll ein Vorschlag sein, der das klaglose und sichere Funktionieren der Verteilung der Lebensmittelmarken und der Registrierung der Bevölkerung einerseits und andererseits die grösstmögliche laufende Kontrolle der gesamten niederländischen Bevölkerung sicherstellt.'

Op die 'laufende Kontrolle' kwam het aan; het werd niet voldoende geacht dat de burgerij slechts eenmaal, bijvoorbeeld bij de uitreiking van de tweede distributiestamkaart, 'gecontroleerd' zou worden, maar dat moet regelmatig geschieden.

Er waren, toen Seyss-Inquart zijn beslissing nam, al enkele Duitse plannen ter tafel geweest. Eén daarvan, afkomstig van von der Wense, hield in dat de negentien- tot vijf-en-twintigjarigen speciaal gekleurde inlegvellen zouden krijgen, een tweede, opgesteld door het *Generalkommissariat z.b.V.*, wilde

¹ Exemplaar in HSSuPF, 7a.